

REPUBLICA MOLDOVA

COD PRACTIC ÎN CONSTRUCȚII

ECONOMIA CONSTRUCȚIILOR

**INSTRUCȚIUNI
PENTRU DETERMINAREA CHELTUIELILOR DE
DEVIZ LA SALARIZAREA ÎN CONSTRUCȚII**

CP L.01.02-2000

EDIȚIE OFICIALĂ

**MINISTERUL MEDIULUI ȘI AMENAJĂRII TERITORIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

CHIȘINĂU * 2000

ICS 91.040

ELABORAT: de ing. L. Kuțova, econ. N. Marian

ACCEPTAT: de Comitetul Tehnic **CT-C L.01** „Economia Construcțiilor”

Președinte:

ing. **I.Răileanu** - Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului

Secretar:

ing. **L. Kuțova** - Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului

Membri:

Ing. **O. Caminschi** - Centrul Republican „CERCON”

econ. **T.Serebreanu** - Centrul Republican „CERCON”

ing. **G. Perepeliuc** - Centrul Republican „CERCON”

ing. **I. Rusu** - Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului

ing. **I. Cocerva** - S.A. „LUSMECON”

ing. **A. Vrînceanu** - S.A. „MONOLIT”

ing. **I.Timofte** - S.A. „CONSOCIVIL”

ing. **V. Dubova** - Institutul „INDUSTRIALPROIECT”

APROBAT de Ministrul mediului și amenajării teritoriului prin ordinul nr. 345
din 21 iulie 2000.

Economia construcțiilor

Instrucțiuni privind determinarea cheltuielilor de deviz pentru salarizarea în construcții

Economy of construction

Instruction on expenses of definition of cost estimate for payment of labour in constructiv domain

Экономика строительства

Инструкция по определению сметных затрат на оплату труда в строительстве

Ediție oficială

1 DOMENIU DE APLICARE

1.1 Prezentul normativ (Instrucțiuni) stabilește modul de calculare a valorii mijloacelor de salarizare pentru includerea în devize, contractele de construcții (prețurile contractuale) și efectuarea decontărilor pentru lucrările executate.

1.2 Instrucțiunile au fost elaborate în scopul asigurării unei metodologii unitare, care să servească drept ghid practic pentru participanții la procesul de construcții, indiferent de apartenență și forma de proprietate.

2 REFERINȚE

-	Codul muncii al Republicii Moldova
Legea nr. 1305-XII din 25.02.93 (cu compl. și modif.)	Legea salarizării Republicii Moldova
Hotar. Min. Finant. nr. 282 din 10.11.92	Regulamentul cu privire la modul de formare și aplicare a prețurilor și tarifelor libere (de piață) la mărfuri, producție și servicii
S.N.C. 11	Standardul Național de Contabilitate 11 “Contractele de construcții”
Legea nr. 1303-XII din 25.02.93 (cu compl. și modif.)	Legea cu privire la contractul colectiv de muncă

3 PRINCIPII GENERALE

3.1 La întocmirea documentației de deviz pentru construirea obiectivelor și determinarea valorii contractelor de construcții (contractelor de antrepriză) apare necesitatea de a determina cheltuielile de salarizare. În conformitate cu S.N.C. 11 cheltuielile (consumurile) de salarizare constituie o parte din prețul de cost al contractelor de construcții și se includ în cheltuielile directe.

3.2 Conform legislației în vigoare antreprenorul și beneficiarul stabilesc, independent, conform calculelor convenite, valoarea contractelor de construcții, inclusiv valoarea mijloacelor de salarizare a lucrătorilor din activitatea de bază.

3.3 Metoda de calculare a valorii mijloacelor de salarizare pentru includerea în devize și contractele de construcții depinde de metoda de determinare a valorii de deviz a lucrărilor de construcții-montaj.

În instrucțiuni se prezintă două metode de calculare:

- pentru metoda existentă de aplicare a indicilor de actualizare la determinarea valorii construcției;
- pentru metoda de resurse, care va fi pusă în aplicare în republică în anul 2001.

4 DETERMINAREA VALORII MIJLOACELOR DE SALARIZARE PENTRU INCLUDEREA ÎN DEVIZE ȘI CONTRACTELE DE CONSTRUCȚII

4.1 Pentru metoda de aplicare a indicilor de actualizare la determinarea valorii construcției

4.1.1 Calculul se face în baza valorii de deviz a salariului cuprins în baza normativă în vigoare.

Din cheltuielile directe prevăzute în devizele (procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate), întocmite în prețurile din anul 1984, se separă valoarea totală a salariului de bază al muncitorilor-constructori.

4.1.2 Salariul muncitorilor care conduc și deservește mașini se include în componența cheltuielilor de exploatare a utilajelor de construcții-montaj.

4.1.3 Valoarea mijloacelor de salarizare a muncitorilor-constructori se determină cu formula:

$$S = S_b \times 1,25 \times I_{rm}, \quad (1)$$

în care

S - valoarea de calcul a mijloacelor de salarizare în prețuri curente inclusă în deviz în componența cheltuielilor directe, prețurile contractuale și procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate;

Sb - valoarea totală a salariului de bază al muncitorilor-constructori, inclusă în deviz în componența cheltuielilor directe, prețurile contractuale și procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate în prețurile de deviz din anul 1984;

1,25 - indicele de trecere în prețurile din anul 1991;

Irm - indicele ce reflectă modificarea nivelului de salarizare în construcții în raport cu nivelul de salarizare de bază a muncitorilor, inclus în prețurile și normele de deviz conform situației din 1.01.91. Se calculează ca raportul dintre valoarea fondului de salarizare (pe oră, zi, lună) care revine la un muncitor și valoarea salariului tarifar al unui muncitor de categorie medie, inclus în baza normativă de deviz în vigoare la 1.01.91 (de asemenea pe oră, zi, lună).

Pentru informare: în baza normativă de deviz pentru anul 1991 categoria medie de muncitori constituia 3,5. Această categorie avea un salariu tarifar de 0,763 rub./oră sau 0,000763 lei/oră, sau 0,0061 lei/zi, sau 0,129 lei/lună.

4.1.4 In fondul de salarizare a muncitorilor-constructori se includ consumurile de salarizare care cuprind salariul de bază și cel suplimentar, diferite adaosuri, sporuri, premii pentru personalul productiv (muncitori), care lucrează nemijlocit la construcții, în conformitate cu pct. 20 b) al S.N.C. 11 "Contractele de construcții".

4.1.5 De asemenea, în calcul se include salariul tarifar și alte plăți suplimentare prevăzute în contractul colectiv de muncă (acordul tarifar), contractele de muncă individuale la întreprinderea dată sau incluse (convenite cu beneficiarul) în componența prețului contractual pentru construirea obiectului concret.

4.1.6 Conform articolului 88 al Codului muncii, la întreprinderi salariile tarifare și salariile de funcții concrete se stabilesc prin negocieri colective sau individuale între persoanele juridice sau fizice, în persoana patronilor și muncitorilor sau a reprezentanților acestora, în funcție de situația financiară a patronilor, și se stipulează în contractele colective de muncă (acordurile tarifare) sau în cazul când acestea lipsesc în contractele de muncă individuale.

La stabilirea salariilor tarifare concrete la întreprinderi drept bază servește salariul minim care se stabilește sistematic.

CP L.01.02-2000 pag.4

4.1.8 În construcții salariul minim (salariile tarifare minime) se stabilește prin acordul tarifar de ramura, care face parte integrantă din contractul colectiv de muncă încheiat între patroni și angajați, aceștia din urmă fiind reprezentați de sindicatul din construcții.

4.1.9 Salariile tarifare minime reprezintă minimumul garantat de salarizare și nu pot fi micșorate nici prin contractul colectiv de muncă, nici prin contractul individual de muncă.

4.1.10 Indicele calculat ca raportul dintre salariul mediu lunar la întreprinderea dată și salariul mediu lunar tarifar, inclus în prețurile unitare ale bazei normative pentru anul 1991, cuprinde toate cheltuielile suplimentare prevăzute în fondul de salarizare și de aceea astfel de cheltuieli ca recompensa pentru vechimea în muncă, plata concediilor suplimentare etc. nu se includ încă o dată în prețurile contractuale și procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate.

Cheltuielile pentru lucrările cu un caracter mobil și ambulant sau executate prin metoda de schimb se recomandă de a fi incluse la obiectele, unde acestea se execută, conform unor calcule aparte.

În acest caz calculul coeficientului de majorare a valorii lucrărilor de construcții-montaj (LCM) în prețurile de bază din anul 1991 se efectuează conform Anexei A.

Calculul cheltuielilor pentru asigurarea socială se face conform exemplului din Anexa B.

4.1.11 Pentru calculul indicilor de modificare a valorii cheltuielilor de regie, cheltuielilor pentru exploatarea utilajelor de construcții-montaj, clădirilor și construcțiilor provizorii, lucrărilor executate pe timp friguros și cheltuielilor neprevăzute la salariul din componența acestor cheltuieli se aplică indicele de modificare a salariului, calculat conform pct. 4.1.10.

Totodată, cheltuielile de regie se corectează prin excluderea din acestea a articolului "Salariul suplimentar al muncitorilor care execută lucrări de construcții-montaj de bază, muncitorilor care conduc și deservesc mașini și mecanisme de construcții și al muncitorilor antrenați la lucrările secundare, executate din contul cheltuielilor de regie". Pentru aceasta la calcularea indicelui de modificare a valorii cheltuielilor de regie la acest articol în coloana 5 "prețuri curente" nu se înscrie nimic.

4.1.12 Indicele care reflectă modificarea nivelului de salarizare în construcții

9

poate ține cont numai de modificările salariului de bază al muncitorilor. (Salariul de bază - salariul calculat pe baza salariilor tarifare). În acest caz calculul se face pe baza salariilor tarifare, stabilite la o întreprindere de

construcție concretă, conform legislației în vigoare.

Indicele de modificare a salariului (salariului de bază de deviz) se determină ca raportul dintre salariul mediu tarifar pe oră (pentru categoria 3,5) și 0,000763.

În acest caz cheltuielile suplimentare ale organizației de antrepriză pentru plata recompensei pentru vechimea în muncă, plata concediilor suplimentare, cheltuielile pentru lucrările cu un caracter mobil și ambulant etc. se includ în prețurile contractuale și în procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate, în modul stabilit, conform unor calcule aparte, ca cheltuieli suplimentare. În acest caz, salariul suplimentar al muncitorilor nu se exclude din componența cheltuielilor de regie.

4.2 Pentru metoda de resurse la determinarea valorii construcției

4.2.1 La aplicarea metodei de resurse în procesul de întocmire a devizelor locale, prețurilor contractuale și proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate se evidențiază indicatorul - manopera normativă.

4.2.2 Valoarea de calcul a mijloacelor de salarizare în prețuri curente se face pe baza indicatorului manoperei de lucru, exprimată în h-om*) cu formula:

$$S = M \times \frac{Slun.}{t}, \quad (2)$$

în care:

S - valoarea de calcul a mijloacelor de salarizare a muncitorilor-constructori în prețuri curente, inclusă în componența cheltuielilor directe ale devizelor locale, prețurilor contractuale și proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate, lei sau mii lei;

M - manopera lucrărilor în componența cheltuielilor directe (consumul de muncă al muncitorilor-constructori) care se determină conform normelor de deviz pentru lucrări de construcții, montaj și reparații-construcții, în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova sau normelor folosite în organizațiile de antrepriză, h-om;

*) - În conformitate cu sistemul SI pentru unitatea de măsură "oră" se utilizează simbol "h".

CP L.01.02-2000 pag.6

Slun.- salariu mediu lunar al unui muncitor-constructor în organizația de antrepriză sau inclus (convenit cu beneficiarul) în componența prețului contractual pentru construirea obiectului concret, în conformitate cu pct 20 b) al S.N.C. 11 "Contractele de construcții".

t - numărul mediu lunar de ore de lucru, aplicat la determinarea salariului tarifar orar din salariu tarifar lunar stabilit. (Pentru săptămîna de 40 ore lucrătoare - 169 h/lună).

4.2.3 La calcularea mijloacelor de salarizare a muncii indicatoarele de manoperă pot fi grupate conform meseriilor muncitorilor, prevăzute de norme de deviz, cu înmulțirea ulterioară la salariul mediu orar al unui muncitor de meserie respectivă în organizația de antrepriză dată.

Exemplu de calculare a se vedea Anexa C.

4.2.4 La elaborarea documentației de proiect și deviz, pentru licitații (tendere) la comanda investitorului (beneficiarului) în devizele investitorului cheltuielile pentru salarizare se recomandă să se determine în baza salariului mediu lunar din ramura "Construcții", stabilit trimestrial de către Departamentul Analize Statistice și Sociologice.

Modul de calculare a valorii mijloacelor de salarizare din documentația de deviz, prețurile contractuale și procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate, indicele de modificare a salariului de bază de deviz sau mărimea salariului mediu lunar (orar) al muncitorilor angajați la lucrările de construcții-montaj se stabilește prin înțelegerea dintre părți (beneficiar și antreprenor).

EXEMPLU

de calculare a coeficientului de majorare a valorii lucrărilor de antrepriză în raport cu valoarea LCM în prețuri de bază din anul 1991 (fără a ține cont de prețurile materialelor, energiei electrice)

Nr. crt.	Denumire cheltuieli	Valoare de deviz în prețuri 1984 (rub.)	Indice de corecție preț. nivel 1991	Valoare de deviz în prețuri de bază 1991 col.3 x col.4 (rub.)	Indice de majorare în 1999 comparativ cu 1991	Valoare de deviz în prețuri 1999 col.5 x col.6 x 0,001 (lei)	Note
1	2	3	4	5	6	7	8
	Cheltuieli directe:						
	a)materiale	368		673	-	-	
	b)salariu de bază	44	1,25	55	2954	162	Calcul
	c)exploatare mașini	31	1,70	53	7150	379	Calcul
	Total	443					
	Cheltuieli de regie 20,0%	89	1,34	119	3403	405	Calcul
	Contribuții asigurări sociale din salariul muncitorilor -31%	-		-		72	Calcul (anexa N2)
	Total	532		900			
	Acumulări planificate 8%	43	1,69	72	-	-	
	Total	575	1,69	972			
	Clădiri și constr, pro viz. -1%	6	1,69	10	1301	13	Calcul
	Total	581		982			
	Majorări pe timp friguros-0,77%	5	1,69	8	1897	15	Calcul
	Total	586		990			
	Cheltuieli neprevăzute -1,0%	6	1,69	10	783	8	Calcul
	Total LCM	592		1000	-CMP-91		
	Alte cheltuieli:						
	Vechimea în muncă-1 % (din 581)	6	-	-		-	Nu se include
	Concediu suplimentar -0,4%	2	1,09	2,5		-	Nu se include
	Majorare concediu plătit	-	-	-		-	Nu se include
	- contribuții asig, sociale-31%	-	-	-		-	Nu se include
	Total	8					
	Cheltuieli neprevăzute -1,0%	-	1,09	0,1	783	-	
	Total alte cheltuieli	8					
	Total	600				1054	

$$C = 1054: 1000 = 1,054$$

NOTE

1.Cheltuielile pentru vechimea în muncă, concediu suplimentar, majorarea concediilor plătite, contribuții la asigurări sociale din aceste cheltuieli în calcul nu se iau, deoarece ele au fost incluse în indicele 2954.

2. Semnificațiile indicilor din coloana 6 sînt condiționale.

E X E M P L U
de calculare a contribuțiilor la asigurările sociale defalcate din salariul de bază și cel suplimentar al muncitorilor (inclusiv al muncitorilor care deserveșc utilajele de construcții)

În normele din 1991:

Salariu în componența cheltuieli pentru exploatarea utilajelor de construcții	- 22,0 %
Salariu de bază în componența cheltuieli de regie	- 5,0 %
Salariu în componența clădiri și construcții provizorii	- 17,6 %
Salariu în componența lucrări pe timp de iarnă	- 42,2 %
Salariu în componența cheltuieli neprevăzute	- 13,3 %

Salariu muncitori în componența lucrări de antrepriză în prețuri din anul 1991 (conform anexei 1, col. 5):

Salariu de bază	-	55 rub.
Salariu în componența cheltuielilor pentru exploatarea utilajelor de construcții	- $53 \times 0,22 = 12$	
Salariu de bază în componența cheltuieli de regie	- $119 \times 0,05 = 6$	
Salariu în componența clădiri provizorii	- $10 \times 0,176 = 2$	
Salariu în componența lucrări pe timp de iarnă	- $8 \times 0,422 = 3$	
Salariu în componența cheltuieli neprevăzute	- $10 \times 0,133 = 1$	
TOTAL		79 rub.

Tinând cont de indicele de modificare a salariului:

$$79 \text{ rub.} \times 2,954 = 233 \text{ lei,}$$

în care 2,954 - coeficientul de modificare a salariului (cu recalculare în lei);

Contribuțiile la asigurările sociale, defalcate din salariul de bază și cel suplimentar al muncitorilor (31 %), constituie:

$$233 \times 0,31 = 72 \text{ lei.}$$

NOTĂ - În componența cheltuielilor de regie se ia în considerare doar salariul de bază al muncitorilor în mărime de 5 %. Indicele 2,954 cuprinde salariul suplimentar.

EXEMPLU

de calculare a mijloacelor de salarizare a muncitorilor-constructori

Nr. crt.	Denumirea meseriilor	Consumurile manoperă, h-om	Salariul mediu orar, lei/h-om	Valoarea mijloacelor de salarizare, lei
1	Săpător	50	3,00	150
2	Betonist	100	3,51	350
3	Zidar	200	3,50	700
4	Dulgher	80	3,20	256
5	Fățuitor	40	3,80	152
6	Parchetar	70	3,8	266
7	etc.
	TOTAL	790		2874

CUPRINS

1 Domeniul de aplicare	1
2 Referințe	1
3 Principii generale.....	2
4 Determinarea valorii mijloacelor de salarizare pentru includerea în devize și contractile de construcții	2
4.1 Pentru metoda de aplicare a indicilor de actualizare la determinarea valorii construcției	2
4.2 Pentru metoda de resurse la determinarea valorii construcției	5
Anexa A. Exemplet de calculare a coeficientului de majorare a valorii lucrărilor de antrepriză în raport cu valoarea LCM în prețuri de bază din anul 1991 (fără a ține cont de prețurile materialelor, energiei electrice)	7
Anexa B. Exemplet de calculare a contribuțiilor la asigurările sociale, defalcate din salariul de bază și cel suplimentar al muncitorilor (inclusive al muncitorilor care deserveș utilaje de construcții)	8
Anexa C. Exemplet de calculare a mijloacelor de salarizare a muncitorilor constructori.....	9